

Den øverste lægelige autoritet

Den øverste lægelige autoritet er den enkelte læge, som tager sig af en given patient. Lægen tager beslutning på grundlag af de oplysninger, han får i mødet med patienten, og de undersøgelser, der foreligger, sammenholdt med lægens baggrundsviden. Den beslutning, der opnås, er den øverste lægelige autoritets beslutning.

Dermed gælder, at retningslinjer fra styrelser og selskaber og anbefalinger ikke er den øverste lægelige autoritet, selvom de er udtryk for den øverste lægevidenskabelige autoritet. Det er genkendeligt i vores hverdag, hvor vi ofte står i et valg, hvor vi ikke kan benytte de gældende retningslinjer direkte, fordi vores beslutningsgrundlag med den givne patient ikke stemmer fuldstændig med de forudsætninger, som en retningslinje bygger på.

Et oplagt eksempel er en patient, der fastslår: "Nu vil jeg ikke have flere tabletter" eller "Jeg vil ikke have den undersøgelse foretaget". Så bliver den lægelige beslutning, som derefter tages: den øverste lægelige autoritets beslutning. Et andet eksempel

er måling af PSA. Det kan være en god lægelig beslutning at få PSA målt, selvom der er en kampagne, som generelt tilråder tilbageholdenhed med at gøre det. Den enkelte læge er her en højere autoritet end den lægevidenskabeligt begrundede kampagne.

"Det må jeg ikke..." er en hyppigt brugt indledning på en bortforklaring fra en læge. Typisk færdiggør man ikke sætningen med "for Styrelsen for Patientsikkerhed/regionen/afdelingsledelsen/mine kolleger (i en kompagniskabspraksis)". Men den forståelse er forfejlet. De nævnte myndigheder og autoriteter henvender sig til den enkelte læge ved hjælp af retningslinjer eller anbefalinger, men ikke med egentlige lovsamlinger eller ordrer.

Så formuleringen "det må jeg ikke" kan være bekvem, for den afkorter redegørelsen for den beslutning, man har taget. Ulempen ved den formulering er imidlertid, at den leder patienten og måske lægen til at tro, at der er en lægelig autoritet over den enkelte læge, som patienten sidder med. Men det er

der ikke, for det gælder altid, at alle læger skal tage lige præcis den beslutning, de i en given situation skønner, er den lægeligt rigtige.

I vores virke skal vi løse problemer og støtte os til retningslinjer. Hvis der er uoverensstemmelse mellem disse, vil det for en læge, der arbejder i tråd med lægeløftet, være det bedste at løse problemet – ikke at følge retningslinjen. Retningslinjer er generelle; problemløsning er specifik.

Også her kan man støtte sig til Piet Hein:

Lille læge, lille læge,
lille læge på vejen.

Hvis er du?

Hvis er du?

- Jeg er sgu min egen! ●

